

Вплив реформування України в сфері децентралізації та дерегуляції для енергоефективності

**Вячеслав Потапенко, д.е.н.,
директор Інституту зеленої економіки,**

Постановка проблеми:

- Процеси реформування в Україні сконцентровані на очевидних проблемах, таких як *децентралізація* та *дерегуляція*, що вже давно потребують вирішення
- Ми ж пропонуємо розглянути як кроки щодо їх реального вирішення вплинуть на зелену модернізацію економіки, і, зокрема, *енергоефективність* бізнесу

Платформа «Зеленої модернізації економіки України»:

- Торгово-промислова палата України;
- Центр ресурсоефективного та чистого виробництва;
- Центр розвитку корпоративної соціальної відповідальності;
- Інститут зеленої економіки;
- Програма GIZ.
- *Пілотний проект енерго та ресурсоефективної модернізації для бізнесу Дніпропетровська область*

Процес зеленої модернізації економіки

- впровадження нових зелених технологій;
- зелена модернізації господарства;
- трансформації системи економічного обліку та нормативно-правової бази, яка робить економічно вигідним екологічно безпечне та соціально дружнє ведення господарства
- формування позитивного іміджу;
- формування соціальної відповідальності бізнесу.

Шоста іноваційна хвиля

1 хвиля

- залізо;
- водяний двигун;
- механізація;
- комерція.

2 хвиля

- паровий двигун;
- залізниця;
- сталь;
- текстиль

3 хвиля

- електроенергія;
- хімія;
- двигун внутрішнього згорання

4 хвиля

- нафтехімія;
- електроніка;
- авіація;
- космос

5 хвиля

- цифрові мережі;
- біотехнології;
- програмування;
- інформаційні технології

6 хвиля

- сталий розвиток;
- ресурсна продуктивність;
- зелена хімія;
- індустриальна екологія;
- відновлювальна енергетика;
- нанотехнології

1785

1845

1900

1950

1990

2020

Що таке зелене зростання?

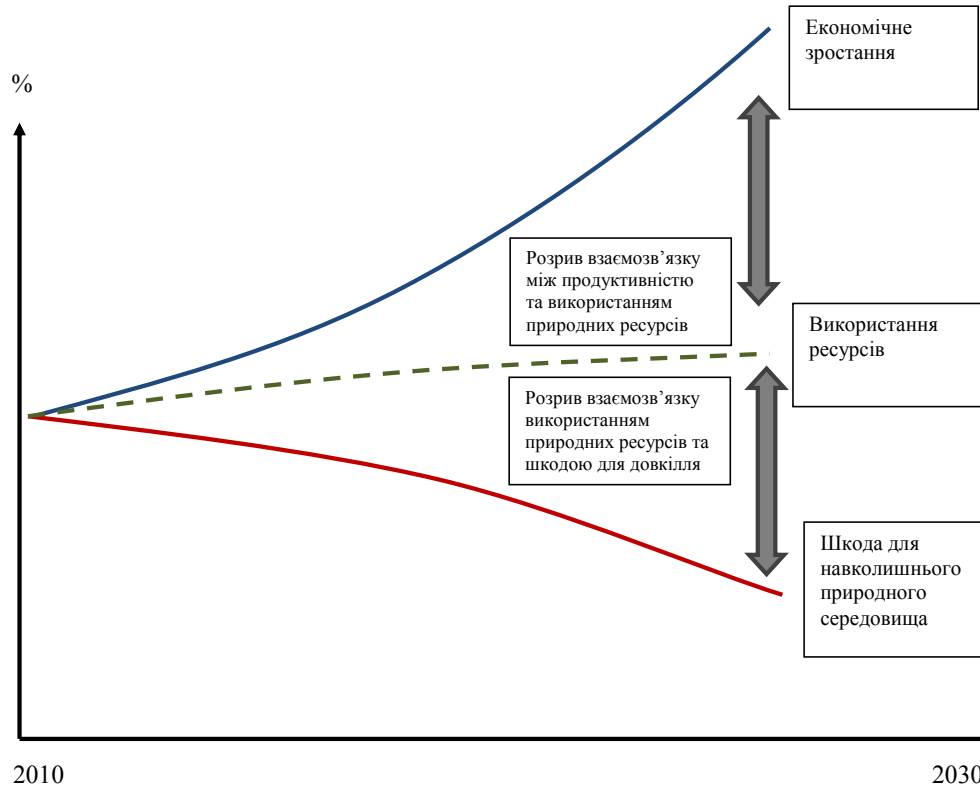
- Зелене зростання - більш енерго- та ресурсоефективне, чисте та стійке.

From growth to green growth, World Bank

- Зелене зростання означає стимулювання економічного зростання і розвитку, забезпечуючи при цьому існування природного середовища, що надає ресурси та екологічні послуги, від яких залежить наше благополуччя.

Towards Green growth, OECD

Концептуальна схема зеленого зростання

Індикатори оцінки досягнення цілей Енергетичної стратегії 2035 в частині енергоефективності

Індикатори	2013	2020	2025	2030	2035
Загальноекономічні показники					
ВВП в цінах 2012 р., млрд. грн..	1411	1728	2032	2427	2878
Випуск продукції, млрд. грн.	3142	3481	3886	4666	5226
Енергетична ефективність використання паливно-енергетичних ресурсів					
Енергоємність ВВП, кг н.е./1 \$ ВВП (в розрахунку по ПКС)	0,33	0,27	0,23	0,20	0,17
Частка втрат в розподільчих мережах,%	12	11	10	9	8
Частка втрат в теплових мережах,%	20	18	14	12	10
Питомі витрати при виробництві тепла котельними, кг ум.п./Гкал	165	160	120	80	60
Питомі витрати на опалення будівель, кВт-год/кВ.м./рік	200	160	120	80	60
Екологічна прийнятність впливу енергетичного сектора на довкілля					
Зиження викидів CO _{2e} на кінцеве споживання палива, % від 2010 р.		> 5	> 10	> 15	> 20
Зниження питомих викидів CO _{2e} при виробництві 1 квт-год,%		> 5	> 10	> 15	> 20
Зниження питомих викидів CO _{2e} при виробництві 1 Гкал,%		> 5	> 10	> 15	> 20
Частка потужностей в тепловій генерації, що відповідає екологічним вимогам ЄС (викиди SO ₂ , NO _x золи), %		> 20	> 40	> 80	> 100

Порівняльна таблиця стратегій енергоефективності та відновлювальної енергетики в Україні

Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року	Оновлення Енергетичної стратегії України на період до 2030 р.
«підвищення енергоефективності виробництва на 25 % до 2015 року та до 50 % до 2020 року порівняно з базовим роком шляхом впровадження ресурсозбереження в енергетиці та галузях, що споживають енергію і енергоносії»	«впровадження комплексних програм підвищення енергоефективності зі зниженням питомого споживання енергоресурсів в економіці на 30-35% до 2030 року»
«збільшення обсягу використання відновлюваних і альтернативних джерел енергії на 25 % до 2015 року та на 55% до 2020 року від базового рівня (2010 року)»	«цільовий показник сукупної потужності нетрадиційної та відновлюваної енергетики до 2030 р. складе щонайменше 10% від встановленої потужності або 5-7 ГВт, а обсяг виробітку – 11-16 ТВт•год»

Дерегуляція в сфері енерго- та ресурсоефективності (на 2015р.)

- ліцензія на торгівлю рідким паливом з біомаси та біогазом;
- ліцензія на приймання та роботу з металоломом;
- дозвіл на будівництво та встановлення когенераційного обладнання.

Збільшення кількості регуляторних актів в сфері енерго- та ресурсоефективності (на 2015р.)

Нацкомісією з регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг протягом 1 кварталу 2015 року розроблено більше регуляторних актів, ніж за весь минулий рік (20/16)

- порядку встановлення роздрібних цін на природний газ для населення;
- порядку визначення індивідуальних технологічних нормативів використання питної води суб'єктами природних монополій, ліцензування діяльності яких здійснюється НКРЕКП;

Збільшення кількості регуляторних актів в сфері енерго- та ресурсоефективності (на 2015р.) II

- стимулювання переходу до використання альтернативних видів палива, створення умов для впровадження енергоефективних технологій;
- порядку складання та ведення НКРЕКП реєстру природних монополій;
- внесення змін до порядку встановлення, перегляду та припинення дії «зеленого тарифу» для суб'єктів господарської діяльності;
- затвердження Примірного договору про доступ до пропускної спроможності міждержавних електричних мереж України, у тому числі для експорту електричної мережі тощо.

Законопроект про **децентралізацію**

- Принцип субсидіарності відповідно до Європейської хартії місцевого самоврядування
- утворення виконавчих органів місцевого самоврядування громади, які є підконтрольними і підзвітними раді громади
- матеріальна і фінансова основа місцевого самоврядування: земля, рухоме і нерухоме майно, природні ресурси, інші об'єкти, що є у комунальній власності територіальної громади; місцеві податки і збори, частина загальнодержавних податків та інші доходи місцевих бюджетів.

Закон України “Про електроенергетику” (зміни)

- щодо забезпечення конкурентних умов виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії для встановлення диференційованих розмірів “зелених” тарифів залежно від використання об’єктами відновлюваної енергетики устаткування та обладнання вітчизняного або іноземного виробництва

Закон “Про тепlopостачання” (зміни)

- щодо передачі органам місцевого самоврядування права на видачу ліцензій та встановлення тарифу на виробництво теплової енергії з альтернативних видів палива

Розпорядження Кабінету Міністрів України

- щодо затвердження *Національного плану дій з енергоефективності на період до 2020 року* з урахуванням пропозицій Секретаріату Енергетичного Співтовариства

Державний фонд регіонального розвитку

- Створення ДФРР дозволяє започаткувати в Україні фінансування проектів регіонального розвитку на конкурсній основі та відповідно до регіональних стратегій розвитку та планів заходів з їх реалізації.
- визначено статтею 24-1 Бюджетного кодексу України

Пільгове регулювання, як стимул до енергоефективності на місцевому рівні ?

- Видача довготермінових ліцензій підприємствам, що здійснюють заходи з енергоефективності
- Покриття частини коштів на кредити по здійсненню заходів з енергоефективності підприємств

Головні напрямки розвитку енергоефективності бізнесу:

- розширення законодавчої та нормативної бази;
- моніторинг енергоефективності бізнесу;
- регулятивне стимулювання енергоефективної модернізації;
- економічні важелі сприяння впровадженню нових енергоефективних технологій;
- підтримка місцевої влади

Потапенко В.Г. д.е.н.
rotarenko@ukr.net

